

saaledes at Underretning kunde tænkes at have foreligget for Finansministeren om, at Københavns Kommune vilde gaa til et Laan. Men der er nu ikke nogen saadan Forbindelse, og den er ikke nogen Sinde bleven etableret. Disse to Magter handle i finansielle Sager ganske uafhængigt af hinanden; Københavns Kommune kan udbyde og optage Laan uden at underrette Finansministeriet derom. Der er ganske sikkert Stater, hvor dette ikke kunde finde Sted, men saaledes ere Forholdene nu en Gang i Danmark, og at dette ikke blev forandret i dette Foraar, vil ingen undres over. Altsaa, det kom overraskende og ogsaa ubehageligt for Finansstyrelsen, at Københavns Kommune gjorde et stort Laan i samme Øjeblik, som Staten vilde gøre det. Derimod kan man sige, at Københavns Kommune var vel underrettet om, at Staten vilde gaa til et Forsøg paa at optage et stort Laan; det var blevet sagt fra alle Sider, og ingen kunde være i Tvivl derom. Den 5. Marts var altsaa den sidste Dag, da Laanetilbuddene kunde indgives, og hvis jeg ikke tager meget fejl, var det den 7. Marts, det kunde bekendtgøres, hvorledes Resultatet havde været. Den 8. Marts kom til mig en af Københavns Bankdirektører, som var Repræsentant for en af de Banker, der forhandlede med det engelske Pengeinstitut, og gjorde dette Tilbud om at afslutte et fast Laan til 94³/₈. Nu er det blevet sagt, at dette var et Tilbud, man kunde have taget imod med det samme, at dermed var Sagen endelig afgjort, og saa havde vi den Gang haft et fast Statslaan af den der omhandlede Størrelse. Jeg vil dertil først sige dette, at der overhovedet aldeles intet skriftligt har foreligget for Finansministeren den Gang, og der findes heller ikke i Finansministeriet en eneste skreven Lap om dette. Alt, hvad der er sket, er, at der fandt en privat Samtale Sted — nej, maaske ikke privat, det Ord kan maaske ikke anvendes. Det var en Samtale, der førtes i Finansministeriet mellem den paagældende Bankdirektør og Finansministeren, som havde tilkaldt Statsgældsdirektøren til denne Samtale, jeg ved ikke, om man ikke nok kan bruge Ordet: privat, jeg er noget i Tvivl, om den Art fortrolige Samtaler, der føres i Finansministeriet, dog ikke unddrage sig Rigsdagens Kontrol, om det er heldigt — jeg siger det aldeles ikke for min Skyld, jeg har ikke noget at skjule i den Sag —, om det er heldigt, at saadanne Samtaler, som en Finansminister i Virkeligheden er nødt til

at føre næsten hver Dag paa forskellige Omraader med Folk, der komme til ham med Forslag, Tilbud og meget andet, bagefter skulle føres frem for Offentligheden og gøres til Genstand for Diskussion i Rigsdagen. Jeg tror det egentlig ikke, men efter den Foranledning, der er given, er jeg nødt til at komme ind paa denne Samtale.

Jeg maa altsaa sige for det første, at der forelaa ikke noget skriftligt, men den paagældende Bankdirektør havde et Stykke Papir i Haanden, hvorefter han meddelte, at efter Telegram til ham, efter de Forhandlinger, der vare førte, var der muligt Tilbud om at afslutte et Laan til 94³/₈. Saa vidt jeg erindrer, sagde han da noget om, at det havde været meget vanskeligt at bringe det til Veje, at de danske Banker maatte strække sig meget vidt, for at dette kunde gøres, og ikke selv vare saa gunstigt stillede ved denne Lejlighed, som de ønskede, og som den engelske Bankgruppe vilde være. Men at lægge synderlig Vægt derpaa var for mig ikke nødvendigt, for saaledes pleje Bankdirektører at tale, det er sjældent, at de fremstille det som en glimrende Forretning for dem selv, snarere fremstille de det, som om det er for Landets Skyld mere end for deres egen Skyld, de indlade sig paa en saadan Forretning. Imidlertid, jeg nærer i og for sig slet ikke Tvivl om den Mands Ord, jeg havde konfereret med; jeg siger bare, at jeg har i Virkeligheden aldrig set det Tilbud, han kom med, paa et Stykke Papir.

Saa siger man, at det var et endeligt Tilbud, saa hvis Finansministeren havde sagt Ja, havde Sagen dermed været afgjort. Dertil svarer jeg: Nej, den havde aldeles ikke været afgjort, selv om jeg den Dag havde sagt Ja. Og det har jeg to gode Grunde til at paastaa. Den ene Grund er den, at jeg tidligere har ført en saadan Forhandling og det med en stor Bankdirektør her i København, nemlig den Gang jeg havde Lejlighed til at forhandle om det midlertidige Laan i December i Fjor. Da kom den paagældende Bankdirektør til mig en Dag og gjorde fra en meget stor fransk Finansgruppe, ja, den allerstørste, Tilbud til en bestemt Diskonto under det Forbehold, at der ingen Konkurrence skulde finde Sted. Hvis jeg straks vilde svare Ja, kunde det gennemføres, og jeg troede, det var rigtigt at svare Ja, fordi det var af Betydning at gøre Forretningen med den omtalte store Finansgruppe. Men da jeg saa havde gjort det, meddelte han den næste Dag, at det store Finansinstitut var